

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre	180 Lei.
Fél évre	90 Lei.
Egy negyed évre	45 Lei.
Egy órára	15 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
CO utak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand.I.
(József főherceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZAM 151.

ARAD, 1921.

∞ ∞ Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. ∞ ∞

Szombat, november 26.

Uj arany, uj bankó.

BUCURESTI. A pénzügyminiszter értesítette a Banca Nationalat, hogy az Egyesült Államok kölcsönképpen nagymennyiségű aranykészletei hajlandó Romániának rendelkezésére bocsátani, fedezetül az eddigi kibocsátásokra, valamint lehetővé tenné a külföldi adósságok rendezését. A kölcsön 100 évre szólna és külön államkötelezvényekkel lenne biztosítva, amelyet speciális földadóval garantálnának. A vonatkozó szerződést nemcsak a kormánynak, hanem a parlamentnek is ratifikálni kell. A kölcsönből évenként egy-egy százalékot kellene törleszteni a kamatokon kívül.

zel. A kormány és a Banca Nationala között egyébként újabb tárgyalások vannak folyamatban és azt hiszik, hogy a kölcsönt, ha más formában is, de mégis megkapja a kormány.

Jön a pótköltségvetés. Újabb potado a tisztviselők magasabb fizetésére

A városi tisztviselők fizetésrendezése nagy dilemma elé állította a város vezetőségét. A város pénztára nem rendelkezik olyan összeggel, amelyből állandóan lehetne fizetni a megnagyobbodott fizetéseket. A város vezetősége az 1921—1922. évi költségvetés elkészítésénél nem számított arra, hogy fizetésemelés válik szükségessé a városi tisztviselőknek. A költségvetés elkészítésénél még minden jóval olcsóbb volt a mai áraknál és mindenki azt remélte, hogy az olcsóbbodás állandóan fokozódik. De nem így történt. Azóta úgy az élelmiszerek, mint a ruházati cikkek tetemesen megrágtak és a város vezetősége a költségvetésbe így nem vette bele a

tisztviselők fizetésemelését. Mivel a város nem rendelkezik megfelelő jövedelem forrással, amelyből a megnagyobbodott fizetéseket állandóan kiutalhatná, dr. Angel István polgármester szerint egyetlen módja volna, hogy a város megszerezze a szükséges pénzüsszeget, ha pótköltségvetést készítene. A pótköltségvetés tervezetét a polgármester benyújtja a legközelebbi tanácsülésnek. Természetesen a pótköltségvetés belügyminiszteri jóváhagyása esetén újabb pótdóvat sújtana a város lakosságát. A város vezetőségének gondoskodnia kellene más jövedelmi forrásról, mert a város lakossága a különféle adókkal amúgy is alaposan meg van terhelve.

Horribilis drágaság a mai hetipiacon.

(Miért emelkednek az árak. — Hatósági beavatkozást!)

A mai hetipiac meglepetést hozott a vásárló közönségnek. Minden feltűnően megrágtak. A főpolgármester kivétel tilalmi rendelkezésnek, amelytől olcsóbbodást reméltünk, éppen az ellenkező következménye lett. Az ármaximálási rendelet is csődöt mondott. A kofák nem törődnek a meghatározott árakkal, mindent jóval drágábban árúsítanak, s a közönség, amely ki van téve az üzérkedők szeszélyének, kénytelen megadni a legmagasabb árakat is. Előbb a nagy zöldség, tojás stb. kivett okolták a drágaságért. De most meggyőződöttünk arról, hogy a nagy drágaságnak egészen más az oka. Kekesnek és Ségának csaknem egész lakossága, a cigányok is, kofálkodással foglalkoznak. Erős, egészséges férfiak és fiatal emberek, akik ezelőtt a téli évad elején különösen favágással és egyéb napszámos munkákkal foglalkoztak, most egyáltalán nem dolgoznak. Nem ezek árúsítanak, vagy üzérkednek az élelmiszerekkel, hanem az anyjuk, vagy a feleségük, akiknek a tétlenül élősködő egészséges fiukat vagy férjüket vagy az egész családjukat kell eltartani az élelmiszerek árúsításából. Természetesen az eltartás költségeinek fedezését a közönségre hártják. Elsősorban ez az

oka a nagy drágaságnak. Azután az élelmiszerárúsítók nagy tömege ahelyett, hogy a konkurrenciát teremtette volna meg, mindent egyforma magas áron árúsít. A kofák, amint illetékes helyen értesültünk, még odahaza összegyűlnek és megbeszélnek az árakat, amelyek alul nem szabad árúsítaniok. A város vezetőségének kellene közbelépnie, hogy ezeket az anomáliákat megszüntesse. Meg kellene vonni az árúsítási engedélyt azoktól, akik újabb foglalkoznak kofálkodással. Csak azoknak kellene megengedni az élelmiszer árúsítást, akiknek erre már évek óta engedélyük van. Emlékezzünk vissza, hogy a nyáron a hatósági sátor milyen nagy konkurrenciát jelentett a kofáknak. A hatósági sátor mindent olcsóbban árúsított és ezzel az árakat leszorította. Dacára az olcsó árúsításnak, a városnak a hatósági sátor bő jövedelem forrása volt. Ahelyett, hogy a város vezetősége pótköltségvetést készítene, amely újabb terhet róna az amúgy is magas adókkal sújtott közönségre, azzal kellene törődnie, hogy a hatósági sátor beszerzések útján újra felszerelje zöldségfélékkel és más élelmiszerekkel és azt a közönségnek minimális haszonnal árúsítsák. Ez a város kasszájának is hasznot jelentene

és a város közönségének is előnyére válnék. Megbizottakat kellene küldenie a városnak a közeli falvakba, hogy onnan az élelmiszereket összehátsárolják és azokat a hatósági sátorokban olcsón a közönség rendelkezésére bocsássák. A mai piaci árak a következőképpen alakultak: Fokhagyma kilója 18—22 lei, hagyma 7—10 lei, burgonya 1.25—1.50, káposzta 1.25—1.50, savanyított káposzta 3—3.50, négy kis retek 1 leu, egy pár szál vörösrépa 50—1 lei, alma kilogrammonként 4—6 lei, tehénturó 4—6 lei, juhturó 12—15 lei, tej literje 2.20—3 lei, tojás darabja 1.50—2 lei. A gabona piacon szintén emelkedtek az árak. Buza métermázsánként 310—320 lei, rozs 300—310, árpa 320—340, zab 240—250, tengeri 340—350, nullás liszt kilogrammonként 4.50—4.80, főzöliszt 4.30—4.40, kenyérliszt 3.40—3.50, korpá 2.20. Az állatvásáron az árak a következőképpen alakultak: Szarvasmarha élőszuliban kilogrammonként 3.60—4 lei, borjú 6—7 lei, soványsertés 10—12 lei, hizott sertés 15—16, juh 2—2.50 lei volt kilogrammonként.

Leszerelés fegyverkezéssel.

WASHINGTON. Briand francia miniszterelnök a szárazföldi leszerelési bizottságban beszédet mondott, amely bepillantást engedett Franciaország terveibe. Franciaország megakarja nagyobbítani hajóhad-állományát. Ezt azzal indokolta, hogy a nagy szárazföldi hadsereget, amely részben kongerentuli országokból rekrutálózik, pótolni kell és ennek biztosítására szükséges az erős hajóhad fenntartása.

WASHINGTON. Itt nagy feltűnést keltett az a közlés, hogy Japán és Amerika külön megbeszélést kezdenek. Azt hiszik, hogy a két állam tárgyalásának titkos egyezmény megkötése a célja.

WASHINGTON. Briand kísérlete, hogy Franciaország álláspontjának megnyerje a leszerelési bizottságot, meghiúsult. Minthogy a francia delegáció katonatagjai nem utaznak el Briand-nal, a szárazföldi leszerelés kérdése kikapcsoltnak tekinthető. Cato japán tengernagynak a mandurial kérdésben kijelentett engedménye nagy jelentőségű. Nem tartják kizártnak, hogy az angol-japán szövetség helyett angol-kínai-japán szövetség létesül.

A második jegybank felállítása nem új gondolat, a tervvel már a Vajda kormány idejében foglalkoztak Jorga ajánlatára. A külföldön van is rá precedens. mert köztudomású, hogy Olaszországban is két jegybank működik: Rómában és Milánóban. Jogi szempontból sincs ennek semmi akadálya, mert a Banca Nationalával kötött szerződés csak a régi királyság területére szól. Az új jegybank pedig csak a csatolt területeket látna el pénz

Bethlen dezinált miniszterelnök

(Véget ért a magyar kormányválság.)

BUDAPEST. A magyar kormányválságban ma megtörtént a döntés. Horthy Miklós kormányzó a pártok vezetőinek meghallgatása után gróf Bethlen Istvánt dezinálta miniszterelnökké, aki ragaszkodik az egységes kormány-párt tervéhez. Gróf Bethlen programja közjogi részében nemcsak az 1920. évi I. törvényeket, hanem a trónfosztó törvényt is alapul veszi. Pénzügyi, gazdasági és társadalmi tervei nagyjában megegyeznek a kisgazda párt programjával. Ezt azonban kiegészíti ipari és kereskedelmi kérdésekkel, a közép osztály és munkásság jogos kívánalmaival. Gróf Bethlen a kormány megalakítása ügyében megkezdte tárgyalásait az egyes pártokkal.

BUDAPEST. Gróf Bethlen és nagyatádi Szabó István között a tárgyalások befejeződtek. Friedrich István és nagyatádi Szabó megmaradnak ama álláspontjuk mellett, hogy nem lépnek be a kabinetbe. Az Apponyinál lefolyt tárgyalások azt célozzák, hogy összehozzák a legitimista képviselőket. Hírlik, hogy Apponyi felszólal a nemzetgyűlésben és azt fogja követelni, hogy a letartóztatott képviselők személyesen megjelenhessenek mentelmi ügyük tárgyalásánál.

A csehek fizetnek.

(Benes és Take Jonescu táviratváltása.)

PRÁGA. Az itteni lapok szerint a csehek belemennek Károly exkirály apanázsának fizetésébe, de a rájuk eső részt a jóvátételi összegből fizetik meg.

PÁRIS. A Libre Parole azt írja, hogy a Károly exkirály számára megállapított összeg nem haladja meg a népszövetségi titkár fizetését. A lap különösnek tartja, hogy az utódállamok minden tektória nélkül lefoglalták a volt uralkodó vagyonát, most pedig méltatlankodnak néhány tallér miatt. A lap végül azt kívánja, hogy tegyék közzé az egyes államokra háruló teher összehasonlítását miatt a lefoglalt javak jövedelmét.

PRÁGA. Benes cseh külügyminiszter Take Jonescu román külügyminiszterhez táviratot intézett, amelyben megleléssel emlékezik meg a két államnak a Habsburg kérdésben együttesen indított akciójának eredményéről. Ez az eredmény kezességet teremtett a békeszerződésekkel megállapított rend fenntartására. Take Jonescu válaszában kijelentette, hogy a kisantant büszke lehet, hogy a nagyhatalmak döntését a szankciók kilátásba helyezésével támogatta és ezzel a válság gyors és végleges megoldását előmozdította.

Öt bucaresti pénzintézet összeomlása. A gazdasági válság következményei.

BUCURESTI. Öt nagy bucarestii pénzintézet helyzete megintgott. A bankok összeomlása az egész román pénzügyi piacot megrázkodtatással fenyegeti. A zavarral küzdő bankok között van a Banca Agricola, a Banca Generala, a Banca Fortuna és a Banca Natu-nei. Bucurestiben óriási rum támadt s a közönség más pénzintézeteket is megrohant. A bankok alig tudnak védekezni a megrohanás ellen s ez a körülmény rendkívül megnehezíti a nagy pénzintézeteknek ama törekvését, hogy megin-

gott társaikon segítsenek. A pénzügyi és bankkörök aggasztónak tartják a helyzetet. A Banca Agricola válsága Erdélyt is érdekli, a melyet fiókjával behálózott, mert a kormány rábizta a földbirtok reform pénzügyi megoldását és a parcellázásokat. A Banca Fortuna újabb alakítás, amely főleg az exportot és importot kultiválta. A Banca Generala válsága meglepés volt, mert szolid vezetőségéről ismerték. A bankok összeomlását látszólag a gazdasági krízis okozta.

Irodalom és művészet.

Sylvio lovag.

(Premier a városi színházban.)

Délután előadás keretében mutatta be a városi színház Bárd Oszkár „Sylvio lovag” című színművét. A közönség, amely amugy is idegenkedik a prózai előadásoktól, ez egyszer sem tagadta meg önmagát és ugyszólván üresen maradt a színház nézőtere. Szégyene a magyart közönségnek, hogy a magyar kultúra székelyét épen a válság napjaiban nem támogatja és nem hoz áldozatot, hogy olyankor, mikor a színház délutáni előadásokat kénytelen tartani, nem látogatja az előadásokat. Hibáztatni lehet a direktiót, hogy a „Sylvio lovag” bemutatójával nem várta meg az esti előadásokat. Bárd Oszkár darabjának gyönyörű, tiszta nyelvezete, színes szavai és eredeti ötletei, gondolatai vannak. Sylvio herceg egy szélhámós, aki mind e mellett igazi férfi. A legveszedelmesebb játékos az életnek, de mikor beleszeret egy asszonyba, elárulja neki titkát, hogy a ragyogás, a fény mind csak álarc volt. Sylvio lovag gépirónóje, egy fiatal leány szintén szerelmes Sylvio-ba, valami csodálatos és igaz rajongással. Ő csak a férfit látja Sylvio-ban. Az asszony mikor megtudja, hogy Sylvio csaló, felháborodva hagyja ott, de a kis gépirónó megérti őt és mégjobban szereti. Sylvio titkára, aki kihallgatta Sylvio beszélgetését az asszonnyal, félelmében, hogy a saját fejét megmentse, elárul mindent a miniszternek. Sylvio lovag azt hiszi, hogy az asszony árulta el és öngyilkos lesz. Mikor már eldördült a fegyver, jön a bárónő, az asszony, mert rájött, hogy nem tud Sylvio nélkül élni. A holttest mellett találkozik a két nő, a kis gépirónó és az asszony.

Az előadás elég jó volt, bár a színészek érthető indiszpozícióval küzdöttek. A rendezés is sok helyütt hanyag volt. Az első felvonásban Mészáros a szerep szerint valódi. Havanna szivarral kínálja meg a minisztert de csak egyszerű cigarettát szed elő az asztalról. Sylvio lovag szerepét Mészáros alakította sok érzéssel és nem a

fiatal tehetséges színész hibája, hogy a nem egyéniségére illő szerepet nem mindenütt tudta kellően kiaknázni. Darvas a mindenre elszánt titkár elgáns alakját játszotta ügyesen. Kallós József a töle megszokott tehetséggel kreálta Sylvio lovag másik társát a kis Zilahy Irénke, a gépirónó alakját tökéletesen rajzolta meg. Átérezte a szerepét és a közönség meghatóttan figyelte a jeleneteit. A bárónő Csige Böske játszotta. Mellék szerepekben Ács, Gömör Emma, Jót nyújtottak. Hisszük, hogy a „Sylvio lovagot” a legközelebbi esti előadásnál megkedveli a közönség. (S. E.)

* Hétfő műsor. Szombat d. u. 5 és fél óra kor: Offenbach, László Andorral. Vasárnap d. u.: Lotti ezredesei. Este: Mánás Miska.

* Ma szombaton délután 5 (öt) órai kezdettel, bérletszünetben, László Andor felléptével Offenbach operette kerül színre. A főszerepeket Horváth Mici, Halmos Mici, Szeghő Lili, László Andor, Sebestyén Jenő, Selmeczy M., Mészáros Béla, Darvas Ernő, Kallós József stb. játsszák.

* Mánás Miska, Lotti ezredesei a vasárnapi két előadás. Délután az általában közkedvelt Lotti ezredesei kerül színre a női főszerepekben Szeghő Lili, Zilahy Irén, Korbuly Suzsa, Benkőné Sebestyén Jenő, Faludy Károly, Mészáros Béla, Inke Rezső, Ács Mihály. Este László Andor felléptével a Mánás Miska kerül színre, a főszerepekben Horváth Mici, Halmos Mici, László Andor, Sebestyén Jenő, Faludy Károly, Szabó Gyula stb.

* Poór Lili hétfőn kezdi meg vendégfelléptét a Vengerkák színműben, a melynek fő női szerepét játsza, azonkívül részt vesz a darabban az egész drámai társulat. Utána a Negyvenéves asszony új francia színműben lép fel Poór Lili, e kiváló darab, mely mindenütt óriási sikerrel került színre, Poór Lilivel a címszerepben. A többi szerepeket Harmath Józsa, Follinuszné, Gömör Emma, Sipos Darvas, Mészáros, Kallós, Faludy, Selmeczy és Ács játsszák. Ezek előadásokra jegyek máf válthatók a pénztárnál. Poór Lili ezenkívül még csütörtök délután a Mandarin színmű fő női szerepében is fellép.

MOZ. * A gályarab szenzációs premierje az Apollóban. A háboru előtti mozipremierek emlékei éledtek tegnap újra az Apolló színházban. Künn az utcán hullámzó embertömeg morajlik, majd megnyílnak az ajtók, néhány pillanat s hatalmas embertömeg tölti be a nézőteret s felfokozott idegekkel várja, lesi a szezon első nagyszabású filmalkotásá-

nak. „A gályarab”-nak premierjét. Elsőtétül a nézőter, a zenekar mélabus akkor dokba kezd, a szilhuettek libbennek a vásznonlapon. A francia fegyencek jól ismert csikos ruhájában megbélyegzett, szomeru emberek sora vonul el szemünk előtt. A hullámzó tengeren megfeszített erővel hajtják a gályát. Közük van Collin, a fegyencek királya. Tagbaszakadt robosztus ember, kinek sötét arca sok gonoszságot árul el. Collin egy fegyencársával vakmerő módon megszökik a gályáról. Idegekbe markoló jelenetek következnek. Collinnek kedvez a szerencse, hamarosan Páris legelőkelőbb szalonjaiban látjuk viszont. Páris rendőrfőnökének zseniáltságán azonban megőrika fegyenc király magasbaszókó terve: Collin elfogják, börtönbe vetik s már készülnek kivégzésére. Ezzel végződik a szédületesen nagyarányú s minden tekintetben magas nivóju film drámai első része, amelyet Wegener Pál, a ragyogó tehetségu német színműszcenáriózott filmre Balzac regénye nyomán. A címszerepben is Wegeneret látjuk. Alakítása a legtisztább művészet kiforrottsága. Amyira naturalizálja Collin fegyenc király félelmetes alakját, hogy szinte megremegteti idegeinket. — Az Apolló igazgatósága közli hogy a „Gályarab” első része még szombaton és vasárnap kerül vetítésre, míg a befejező rész hétfőtől kezdve megy.

* Az ötödik osztály címen gyönyörű magyar filmet mutat be az Uránia. A diákélet gyermekes pajkoságai vonulnak el előttünk és derűt fakasztanak ajkainkon, hogy aztán a vidáman induló történet váratlan fináléja könyvet csaljon szemükbe. Loh Ila ez a bájos moziművész nő közvetlen játéka nagyban emeli az amugy is kedves és hangulatos film értékét.

Megátalkodott csempész.

(Megszökött a határőrök elől.)

Feljelentés érkezett a vizsgálóbírószághoz, hogy Navradán Mihály Kisratoson át rendszeresen lovakat csempész át Magyarországból anélkül, hogy bármiféle engedélye volna erre. A lovakat rendszerint nem hozza üresen, hanem különbözőféle árukat rak a hátukra. Navradán már egy ízben 6 hónapot ült csempészés miatt, akkoriban határátlépő igazolványa volt, a mellyel a Romániában levő földjeire jött át Magyarországból. Mikor rájöttek, hogy rendszeresen dohányt hoz át Romániába, elfogták és megvonták tőle a határátlépési igazolványt. Navradán nem régebben szabadult meg a fogságból és ismét a munka után látott. A szakértők véleménye szerint, nagyon sok pénzt keresett a lócsempészéssel, sőt a nyomozó közegek valószínűnek tartják, hogy Navradán kölcsön adott állami lovakat is hozott át Romániába. Navradán nem sikerült elfogni, mert a körözésére kiindult határőrök meglátta és az árukat és lovakat otthagya, sikerült visszajutnia Magyarországra. A vizsgálóbírószághoz most körözőlevelet adott ki ellene s amennyiben Magyarországból ismét Romániába jönne, letartóztatják és beszállítják az aradi ügyészség fogházába.

Adóvallomást délután is lehet tenni

(Az Aradi Közlöny akolójának eredménye.)

Az Aradi Közlöny tegnapi számában cikket közölt, amelyben rámutatott arra, hogy az adóvallomási ivatek a hivatal lassu munkája miatt nem képes a közönség beadni és a törvény mindazokat, a kik december 1-ig nem tesznek eleget adóvallomási kötelezettségeiknek szigoruan megbírságolja. Az Aradi Közlöny közérdekű felszólalásának meg volt a hatása, a mennyiben a pénzügyigazgatóság elrendelte, hogy *mától kezdve délután is köteles a hivatal átvenni az adóvallomási ivatek*. Az Aradi Közlöny munkatársa ma beszélgetést folytatott Coti Péter osztályfőnökkel az ivatek átvevő hivatal főnökével, aki a következőket mondotta:

— Mi nem tehetünk arról, hogy

munkatorlódás állott be az adóvallomások benyújtásánál. Két hónapja lehet benyújtani az ivatek. Ez alatt az idő alatt számtalan esetben felszólítottuk az adózó közönséget, hogy nyujtsa be vallomásait, mert a pénzügyigazgatóság elhárít magáról minden felelősséget. Egyesek a terminus vége felé a nagy torlódás miatt nem tudnak adóvallomást tenni. Két hónapra keresztül semmi dolga sem volt a hivatalunknak, mert ugyszólván alig volt nap, hogy jelentkezett volna valaki kitöltött adóívvel.

Itt említjük meg, hogy idáig mindössze 3700 adóív érkezett be a hivatalhoz és körülbelül 30.000 adóköteles van Aradon.

A szerb király nem mond le.

BELGRÁD. Sándor szerb király az Associated Press tudósítójának intervjut adott, amelyben mindenekelőtt megcáfolta a lemondási szándékáról elterjedt híreket. Kijelentette, hogy boldognak érzi magát, hogy újból Jugoszláviában lehet és segíthet az ország nagy problémáinak megoldásánál. Sándor ezután a washingtoni leszerelési konferenciáról, majd a nagykövetek tanácsának az albán kérdésben hozott határozatáról beszélt, kifejezve utóbbi felett elégedetlenségét. Jugoszláviának tartós békére van szüksége, és Albánia felől nincs biztosítva. Reményét fejezte ki, hogy a nagykövetek konferenciája a kérdés kellő tanulmányozása után meg fogja változtatni határozatát.

Az antant előre tudta

Károly magyarországi útját.

BÉCS. Az osztrák kormány megtette az előkészületeket Nyugatmagyarország déli részének megszállására. A nagyköveti értekezlet döntése a nyugatmagyarországi népszavazás ügyében ma-holnap megérkezik.

BÉCS. A külföldi lapudósítók nyugatmagyarországi körutjukon Kismartonban felkeresték az Esterházy kastélyt, az antant misszió szállását. Fallier tábornok, a misszió vezetője elmondotta, hogy a karlisták a kastélyban Esterházy Géza herceg szobájában tanácskoztak. Az antant misszió a készülő lődés minden részletéről kimerítően értesült, mert jóbarátságban volt a házigazda szép leányával. A titkos tanácskozásokon a herceg és a hercegnő vitték a szót. Gróf Sigray mindenekelőtt *Ostenburgot* akarta rávenni, hogy foglaljon állást *Horthy* ellen és támogassa *Károly* királyt. *Ostenburg* egyidejűleg ellentállott, de később *Károly*hoz csatlakozott. A misszió az exkirály Svájcban való elurtazásának tervéről napokkal előbb kapott értesítést.

A vizum-szerzés.

BUCURESTI. A bucurestii magyar követség a közönség tájékoztatása céljából az alábbi felvilágosítást adta ki a magyar vizumok megadásának módozatairól: A bucurestii magyar kir. követség (Strada Boteanu 4. sz.) utlevélosztályához utlevelek látámozás végett reggel 9—12-ig nyujthatók be. Elsősorban a személyesen jelenők utlevelei nyernek elintézés. A kettőnél több utlevelet benyújtó feleket csak a személyesen megjelenők után fogadják. Addig is, amíg a magyar királyi kormány módjában lesz más, megfelelőbb megoldásról gondoskodni, a vidéken lakók kényelme és a felutazásokkal járó kiadások elkerülése céljából a magyar királyi utlevélhivatal

az ajánlott levelekben beküldött utleveleket is látámozza s azokat posta fordultával az érdekeltek címére továbbítja.

Az ajánlott levélben küldött utlevelekhez 1 leu 40 bani portó-költség bélyegben melléklendő és

Pellagra a megyében.

(Az aradmegyei körorvosok értekezlete.)

A megyebeli körorvosok ma délelőtt dr. Bradean Atanas megyei főorvos elnökletével értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a galsai orvosi körletet megszüntetik. Magyaradot a pancotai körletbe osztják, Galsát és Muszkár pedig a siriai körletbe. A ciuciui (halmágyecsúsi) körletet szintén megszüntetik, a plescutai körjegyzőséghez tartozó községeket Gurahonthez, a többiek pedig a halmagiui körlethez osztják be. A sebisi és chisineui körletekből Repszeget és Cheruleust az ineu körletbe osztották be. Az utóbbi beosztás következtében az ineu körlet tulajdonképpen bizonyulna. Ineun (Borosjenőn) egy második körorvosi állást szerveznek. A többi körletek megmaradnak az 1920. évi beosztás szerint. Az új beosztás azért vált szükségessé, hogy az

Nem kell személyesen menni a magyar követséghez.

pedig 1 leu 30 bani postabélyegben és 10 bani segélybélyegben. A látámozási illeték postautalványon küldendő be. A látámozás díja, amely a konzuláris díjszabás szerint aranykoronákban van megállapítva, román állampolgárok részére a lej jelenlegi árfolyam mellett 140 lei. A látámozásra bemutatott utlevelekhez 1 drb. fénykép melléklendő. Az utazási látámozás rendszerint 14 napig, a beutazási pedig egy hónapig érvényes. Kivételesen indokolt esetekben (pld. kereskedelmi kamarák javaslata alapján)

többszörös beutazásra, illetve átutazásra is állítható ki vizum. A befizetendő illeték — ez esetben — a rendes illeték két- vagy háromszorosára a szerint, hogy a vizum két vagy három beutazásra jogosít.

A délelőtt folyamán benyújtott utlevelek aznap délben 1 óra kor látámozva átvehetők. Magyar állampolgárok részére utleveleket és személyazonossági igazolványokat délután 4-6-ig állít ki az utlevélhivatal.

orvosokhoz a közönség jobban hozzáférhessen és ezáltal a körorvosok kereseti lehetőségét is fokozzák. A napokban kapott rendelkezletet a megyei orvosi hivatal, hogy dacára annak, hogy az orvoshiány már elmúlt és ennek következtében a szükséges több új orvosi körlet szervezése lehetővé vált volna, azonban a rendelkezlet szerint az erre előirányzott budget oly kicsi és annyira tulerhelt, hogy új körletek felállításától emiatt el kell tekinteni. Azután dr. Bradean főorvos rövid előadást tartott a pellagra-betegségről, mely a megye egyes vidékein terjedt el. A betegség a tulsok kukorica evésétől és esetleg romlott kukorica étkezési célokra való felhasználása következtében keletkezik. Az idei rossz kukorica termés miatt félt, hogy a jövő tavasszal nagyobb mérvben fog fellépni a betegség a megyében. Elmondotta a főorvos, hogy a betegség miről ismerhető fel és milyennek kell

lennie a kezelésnek. Végül felhívta a főorvos a körorvosokat, hogy a megyebeli szülésznőket újra eskessék fel. A jövő héten egy a napokban érkezettrendelet értelmében az összes megyebeli gyógyszerészek és magánorvosok fognak esküt tenni Aradon a megyei orvosi hivatalban.

LEGUJABB.

Pasicsot lemondatták.

BELGRÁD. A radikális párt viharos ülést tartott, amelyen fel szólította vezérét, Pasics miniszterelnököt, hogy bár bizalmáról biztosítja, mondjon le állásáról. Pasics nyomban felkereste a királyt és benyújtotta lemondását. A király a lemondást elfogadta.

Japán—amerikai titkos szerződés.

WASHINGTON. Hírlik, hogy a japán-amerikai megbeszéléseken titkos szerződés megkötéséről van szó, amelynek az lenne az alapja, hogy Amerika biztosítja Japán kínai birtokainak háborithatatlanságát. Ezzel szemben Japán engedményeket tenne a hajóhad kérdésében.

Osszeül a parlament.

(Megjelenik a királyi dekretum.)

BUCURESTI. A parlament összehívására vonatkozó királyi dekretum holnap reggel jelenik meg a hivatalos lapban és ezzel a belpolitikai válság legalább is egyelőre megoldást nyert. Az összehívó dekretumot a király még nem írta alá, de az aláírás már csak órák kérdése. Holnap *Averescu* az uralkodó elé terjeszti a trónbeszéd végleges szövegét is, amely rövid lesz és csak a megoldandó törvényjavaslatokra fog kiterjedni. Miután most már bizonyos, hogy a parlamentet november 28-án megnyitják, minden érdeklődés az ellenzéki pártok felé irányul és komolyan tárgyalják az ellenzéknek a parlamentbe való visszatérésének eshetőségét. A liberálisok és a nemzeti párt semmi körülmények között nem tér vissza. Az erdélyi nemzeti párt kommunikét adott ki, amelyben újból kijelenti, hogy nem tér vissza a parlamentbe. A parasztpárt is értekezletet tartott tegnap este és a következő hivatalos kommunikét adta ki: A parasztpárt parlamenti tanácsa megállapította, hogy a politikai helyzetben semmi sem változott, megállapította, hogy a parlamenttel szembeni magatartására vonatkozó tárgyalások hiábavalók. A kommuniké kiadása óta azonban a helyzet lényegesen megváltozott, amennyiben a parasztpárt és a kormány közötti tárgyalások nagyon kedvezően haladtak előre. *Mihalache* kijelentette, hogy a parasztpárt visszatér a parlamentbe, ha megfelelő erkölcsi elégtételt kap. Az ezen elégtétel nyujtásának módozataira vonatkozó tárgyalások sikerrel folynak. Miután csupán erkölcsi elégtételről van szó, nem lehet kétséges, hogy a kormány azt megadja és így a parasztpárt visszatérését befejezett ténynek kell tekinteni.

Feldarabolt női holttest

BÉCS. A bécsi rendőrséget borzalmas gyilkossági eset foglalkoztatja, amelynek külső körülményei nagyon sokban emlékeztetnek Mágnás Elza, a hírhedt budapesti félvilági nő nyolc esztendő előtt történt meggyilkolásának, illetőleg a holttest felfedezésének külső körülményeire. Szombaton Bécsből mintegy husz kilométerre, Greifenstein felett, mintegy ötven éves nő holttestét halászták ki a Dunából. A holttest csonka volt: feje és lábszára hiányzott. Néhány száz lépéssel odébb fekete faladát húztak ki a Dunából. A két leletet összefüggésbe hozták egymással. A csend őrség megállapította, hogy egy Hammer nevű bécsi kocsis pénteken találkozott azzal az emberrel, aki a holttestet tartalmazó ládát a Dunába dobhatta. Hammer elmondta, hogy Bécsből, ahová szénát szállított, Altenberg helységbe visszatérte pénteken délelőtt betért Bécs XIX. kerületében a Heiligenstädterstrassén 221. szám alatt levő vendéglőbe, ahol megszólította egy 40-45 éves, közepes termetű, kipödrött barna bajuszu, egészen fekete ruhás ember és megkérte, hogy vigye magával St. Andrea-Wördenbe, ahol egy rokonának kell segítenie a költözködésben. A kocsis beegyezett, mire együtt mentek a vendéglő elé. Alacsony kézikocsi állott ott, rajta fekete faláda, és egy szürke kendőbe kötött doboz. A podgvászt az üres szénaszekérre rakták, a kézikocsit utánaakasztották és így haladtak Greifensteinig. Az idegen elbucszott az udvarias kocsisól, ládáját és dobozát átrakta a kézikocsira s csakhamar eltűnt a fél homályban. Negyed órával később a rejtélyes fekete idegen találkozott egy Mühl nevű alténburgi pályamunkással.

A csendőrség megállapította, hogy a fekete embert St. Andrea-ban, ahol állítólag rokonai vannak senki sem ismeri, de még csak nem is láttak hasonló külsejű embert. Hivatalos bizottság megállapította, hogy ott, ahol a holttestet találták, kézikocsi nyomra vezet az országúttól a Duna felé. A part közelében azonban a nyom megszakadt, mert a part kavicsos. Megállapítást nyert, hogy a fekete ruhás gyilkos pénteken délelőtt 10 órakor érkezett kézikocsijával a vendéglő elé. A kis kocsi az utcán hagyta, ő maga pedig valami csekélységet rendelt reggelire. Nagyon zavartnak látszott. Szóba ereszkedett a vendégekkel és a személyzettel. Megkérdezték tőle, hova igyekszik, mire megnevezett néhány dunamenti helységet Bécsből felfelé, de olyan zavaros formában, hogy nem lehetett kiokosodni belőle. Különböző is olyan zavartan beszélt, hogy senki sem értette meg Nyilvánvaló, hogy a fekete ládában a meggyilkolt asszony törzse volt, a dobozban pedig, amely azonban esetleg kis utikosár is lehetett, a holttest feje és lábszára, melyeket a gyilkosnak le kellett vágnia, különben a törzs nem fért volna a fekete ládába.

Hogy ki az áldozat, azt még nem sikerült megállapítani. Eddig még nem jelentették be a rendőrségen, hogy valahonnan eltűnt egy 50 év körüli asszony.

Meghosszabbítják, nem hosszabbítják?

(Közeledik az adóvallomások terminusa.)

Az Aradi Közlöny leköszölte a Román Távirati Iroda híradását, amely állítólag kompetens forrásból származott s amely arról szól, hogy az adóvallomási ívek benyújtásának terminusát, amely december 1-én jár le, ismét meghosszabbítják. Ez a híralás érthető örömet keltett az adófizető polgárság körében, hiszen a legtöbb ember még most sem igazodik ki a vallomási ív labirintusában. Most azután a következő bucaresti jelentést kaptuk:

A pénzügyminiszter helyettese az Universul munkatársa előtt a leghatározottabban megcáfolta azokat a híreket, hogy az adóvallomások beadási idejét kitolják. Erről különben addi, míg Titulescu külföldi utjáról haza nem érkezik, szó sem lehet. A végrehajtó közegek véleménye szerint Titulescu a leghatározottabban ellenezni fog minden halasztást, mert a 3 hónapi határ-

idő elegendő volt ahhoz, hogy mindenki benyújthassa adóvallomását. Azt a tényt azonban ők is beismerik, hogy a vallomások kitöltése roppant nehéz és hogy az eddig benyújtott vallomások legnagyobb része hiányos és kiegészítésre szorul.

CLUJ. A Gyáriparosok Országos Szövetsége értesülésünk szerint memorandumot szándékozik benyújtani a pénzügyi hatóságokhoz, amelyben a határidejnek 1922. április 1-ig való meghosszabbítását kérte.

BUCURESTI. A Román Távirati Iroda újabb jelentéssel, hogy az adóvallomások beadásának határidejét 15 nappal meghosszabbítsák. A meghosszabbításnál arra voltak tekintettel, hogy a hónap végéig az adóvallomások beadásával nem lehet elkészülni.

HIREK.

Bezárják a petroseni bányákat

A petroseni szénbányákat, amelyek egész Erdély vasúti hálózatát és iparját látják el szénrel, az a veszély fenyegeti, hogy hamarosan beszüntetik üzemüket. A Bucuresstiben megjelenő Izbanda ugyan is azt írja, hogy értesülése szerint az alkancsárban uralkodó pénzügyi körülményekben a petroseni szénbányákat be fogják zárni, mert az állam mostanáig nem volt képes a vasút számára kiszolgáltatni szénrel a bányatársulatnak megfizetni. Ha a bucaresti lap híradása megfelel a valóságnak, akkor a gazdasági válság még fokozódni fog. Reméljük azonban, hogy a kormány módot fog találni arra, hogy a bányák folytathassák üzemüket.

— **Hivatalos órák a rendőrségen.** Az aradi államrendőrségnél holnaptól kezdve a hivatalos órák délelőtt 9-től 1-ig és délután 4-től 6-ig tartanak.

— **Az értékbécsió bizottságok** holnap szombaton a következő munkát végzik: I. komisszió Gáj Szerb-utca, IV. komisszió Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca), V. komisszió Str. Baritiu (Rákóczy-utca) 12. szám, VI. komisszió Illes-utca.

— **A meggyilkolt zongoragyáros.** Budapest. A meggyilkolt Reisman Zsigmond zongoragyáros ügyében a rendőrség megállapította, hogy Reisman valószínűleg elhagyott helyen ölmes botokkal verték agyon, azután elásták. A ha madik Kovács testvért, Kovács Tivadart letartóztatták. Alkalmasint Kovácsék a gyilkosok.

— **A vasutasok nem léphetnek ki a szolgálatból.** A bucaresti vezérigazgatóság 60397—1921. szám alatt Ionescu tábornok vezérigazgatónak egy újabb rendeletét közölte az üzletvezetőséggel. Eszerint a vasúti személyzet mozgósítva lévén, szolgálatát el nem hagyhatja, abból ki nem léphet és az üzletvezetőségek sem

adhatnak felmentést, hanem csakis a hadügyminisztérium. Ha nő alkalmazott mondja fel a szolgálatot, a felmentést táviratilag kikérni a vezérigazgatóságtól. Ebben az esetben azonban a felmondási hónapra nem fizetik ki az illetményeit.

— **A rendezetlen valuta-kérdés.** Róma. Az utóállamok portoresei záró-ülésén beterjesztették Vanderlipp, amerikai nagybankár tervezetét a valuta egységes rendezéséről. Az értekezlet felhívja az Egyesült Államok kormányának figyelmét a valuta-kérdés rendezetlenségének esetleg végzetes következményeire.

— **Mikor állapítják meg a lakbért?** A lakásbérbeadó-bizottság tegnap délután tartott ülésén elvi jelentőségű döntést hozott. Többben fordultak a bérbeadó bizottsághoz, hogy lakbérüket állapítsa meg. A bizottság úgy döntött, hogy lakbérüket csak az esetben állapít meg, ha ujonnan kiadott lakásról van szó. Oly esetekben, amikor háztulajdonos és lakó lakbér kérdésében nem tudnak megállapodásra jutni, a lakásbérbeadó bizottság nem dönt. Csak az esetekben, ha a lakást megüresesütnék nyitványják és azt újra bérbeadták, fogja a lakbért megállapítani.

— **Haladás előadás délután 6 órakor a Kulturpalotában.**

— **Hol kell járványkórházat felállítani?** A megyei orvosi hivatalhoz ma a clujai egészségügyi főfelügyelőségtől rendelet érkezett, amely szerint minden olyan községben, melynek 1000-nál több lakosa van, ha ott járványos betegség lépett fel a járvány tartamára járványkórházat kell létesíteni.

— **Lopják az utcai oszlopokat.** A királyi párlatogatóra vonatkozólag még eddig semmi értesítés nem érkezett Aradra. A főpolgármester intézkedett, hogy a város díszítésére elhelyezett rudak egy részét kiszedjék, mert az utóbbi időben igen sokat elloptak és megromláltak.

— **Tűzoltóparancsnok és főmérnök kinevezése.** A polgármesteri hivatal ma a prefektúrához terjesztette a városi főmérnöki és tűzoltóparancsnoki állásokra beérkezett pályázatokat. Összesen négy kérvényt nyújtottak be a két állás elnyerésére. A városi főmérnöki állásra Herling Gyula és Muresán János mérnökök, a tűzoltóparancsnoki állásra Mihajlovits Gyula és Perneozky Antal nagylaki lakos pályáztak. A főpolgármester Herling Gyula és Mihajlovits Gyula kinevezését avas lin

— **Lokomobil-tanfolyam.** E hó 28-án kezdődik a „Lokomobil”-tanfolyam az aradi ipari szakiskolában. Beiratkozások naponta 5-6-ig az iskola igazgatóságánál.

— **Ismét emelik a vasúti díj-szabást.** Bucuresst: A C. F. R. vezérigazgatósága a jelenlegi vasúti személy és áru díj-szabás felülvizsgálását tervezi.

— **Átalakult biztosító társaság.** Mint értesülünk, Magyarország legrégebb és legnagyobb biztosító intézete, az „Első magyar általános biztosító társaság” elhatározta, hogy Romániában levő elemi üzletállományát a nagyszabedű „Románia” biztosító bank üzemeltetésére adja át, hogy ez utóbbi intézet részvénytőkéjével román érdekeltséggel karöltve tíz millió leu teljesen befizetett összegre emeli fel. E kérdésben már e hó folyamán meg is tartották a közgyűlést, amely a pénzügyi tranzakción kívül elhatározta, hogy a vállalat új cégét „Első erdélyi általános biztosító társaság” cím alatt Cluj (Kolozsvár) székhellyel jegyezteti be. Ugy az üzleti világban, mint a biztosító felek közt kedvező hatást tesz ez az átalakulás és a vállalat, mely röviden „Első erdélyi” néven az eddigi alapelvekkel és körülményekkel minden megszakítás nélkül nyomában meg is indítja működését, mindentűnt a legmelegebb rokonszenvvel találkozik. Az új vállalat az Első magyar koncernjéhez tartozó „Hazai” általános biztosító társaság, Bécsi biztosító társaság, a Bécsi élet- és járadék biztosító vállalatok, a „Nemzeti” baleset biztosító üzemeltetése is kiterjeszti üzletkörének kiépítését. Igazgatóság: Goldis László elnök, Lapedatu János, Mihály Tivadar dr., Russu Octavian dr., Baban Adolf, Gergely Tódor, Bocsány László, Romalo Alfonz, Berindei János, Dragic Péter.

— **Hamisított puder.** Bucuresst. A fővárosban már hosszabb idő óta konstataáltak, hogy sok „Coty”-féle puderhamisítvány van forgalomban. A rendőrségnek sikerült a hamisítót Gross Miksa oradea-mareli egyén személyében kinyomozni és elfogni.

— **Luxusadó a cselédekre.** A luxusadó-törvényt a pénzügyi államtitkárság értesítése szerint a cselédekre is alkalmazták. Eszerint a városokban mindenki, aki a törvényben meghatározott számú cselédnél többet tart szolgálatában, cselédenként 100 lei luxusadót tartozik fizetni. Luxusadó alá nem esik a törvény szerint egy személy után egy, 2-3 személy két 4-5 személy után három és hat személy után négy cseléd tartása.

— **Besurranó tolvaj.** Fibinger Izidorné ma feljelentést tett az aradi államrendőrségen, hogy a Strada Minervei (Ilona-utcai) lakásából valószínűleg besurranó tolvaj három pár cipőt elloptott. A rendőrség megindította a nyomozást.

Díjmentes utlevél. Az aradi államrendőrség közli, hogy az utlevél-kérvényekhez kizárólag az állami adóhivatalnál kell 25 leif leróni. Az aradi államrendőrség díjmentesen adja ki az utleveleket.

Pénzt kap a város. Megírta az Aradi Közlöny, hogy dr. Nedelcu Miklós polgármester Clujra utazott, hogy ott a belügyi államtitkárságnál megsürgesse Arad városnak az állammal szemben fennálló 278 ezer lei követelését, amely összeget a tanítóknak fizetési különbözet címén fizetelt ki a város. Dr. Nedelcu ma hazaérkezett és kijelentette az Aradi Közlöny munkatársának, hogy a belügyi államtitkárság néhány napon belül kifizeti a városnak a 278 ezer leit.

Lemondott rendőrtisztviselők. Láz János rendőrkomisszár és Perényi Emil rendőrfogalmazó ma benyújtották lemondásukat. Gritfa Ovidiu rendőrprefektus lemondását tudomásul vette. A két rendőrtisztviselő december 1-től kezdve megszűnik a rendőrség kötelékébe tartozni.

Kéményfűz. Ma délelőtt Strada Cozsdun (Szent István-utcában) tűzet jeleztek. A tűzoltóság kivonult, de sok dolga nem volt, mert a kisebb kéményfűz hamarosan elfojtották.

Nyugdíjasok a kormányhoz.

(A nyugdíj felemelését kéri.)

Clujon a nyugdíjasok szövetsége legutóbb tartott ülésén 6 pontban foglalta össze a nyugdíjasok helyzetének javítását célzó kívánásait. Először azzal a kérdéssel foglalkozott a szövetség, hogy az állami tanítók és tanárok nyugdíjügyét még ma is a cluji közoktatásügyi államtitkárság kezeli és nem a nyugdíjasok igazgatósága. A nyugdíjukat is még mindig a régi 1:2 beváltási arányba kapják. A szövetség úgy határozott, hogy kéri ezeknek a nyugdíjaknak az 1:1 arányban való fizetését. A második pont az, hogy az 1921. január 1-től kezdődőleg 1:1 arányban folyósított nyugdíjakat a pénzbeváltásig visszamenőleg 1920. október 1-től kezdve folyósítsák. A harmadik pontban azt kívánja a szövetség, hogy az 1240—921. és 19645—921. rendeletek alapján beosztott nyugdíjakat ismét folyósítsák. Tudniillik az 1920. augusztus 15-ig esküre jelentkezett tisztviselőktől a hatóságok még nem verték ki az esküt és egyben az azóta is esküre jelentkezettek sem tehetiék le. kéri, hogy ezeknek folyósítsák nyugdíjukat és esetleg alkalmaztatásukra adjon ki a kormány utasítást. A negyedik pontban azt kívánják, hogy a nyugdíjak a mai megélhetési viszonyoknak megfelelően emeltessenek fel, mert a mellékkeresetre képtelen öreg nyugdíjasok különben nélkülözéseknek lennének kitéve. Az ötödik pontban az esküt nem tett közigazgatási tisztviselők ügyének sürgős rendezését kéri a szövetség. A hatodik pontban azt kívánja, hogy a nyugdíjazási kérelmet ne hevertessék hónapokon keresztül, hanem gyorsan intézzék le. Végül még azt kéri a szövetség, hogy a nyugdíjasok ügyeiben az

egyed-nyugdíjas csoportok megbízottjaival tárgyaljon a kormány. Az esetleg szükséges munkálatok elvégzésére pedig kéri a kormányt, hogy a csatolt területek esküre jelentkezett tisztviselőiből rendeljen be arra képesítetteteket és alkalmazásokat.

Kifizetik a postatakarékot.

A postatakarékbetéttek összetétele.

A külföldi tartozások likvidálásával kapcsolatosan sor került az átvétel előtt az erdélyi postatakarékpénztárakba befizetett összeg folyósítására is. A bucu-restii postaigazgatóság rendeltére a mai napon kezdetét vette Erdélyben a magyar postatakarékpénztárnál fennálló tartozások összeírása. December 10-éig az érdekeltek kötelesek a postatakarékpénztári betétkönyvecskéket a postatakarékpénztári járadék-könyvecskéket és részjegyeket, ugyszintén a postatakarékpénztári fizetési utalványokat, a felhasználott, vagy fel nem használt csekkönyvecskéket az utolsó számkivonattal együtt, a csekk befizetési lapokat s más idetartozó nyomtatványokat a legközelebbi postahivatalhoz benyújtani. Ezeknek alapján az egyes postaigazgatóságok kimutatást készítenek a budapesti postatakarékpénztárral szemben fennálló követelésekről, hogy azok kifizetésére a kezdő lépéseket megtehessek. A felek a postatakarékpénztári betétkönyvecskéket, járadék-könyvecskéket stb. átvételi elismervény ellenében adják át az egyes postahivataloknak. A nagyobb városokban az érdekeltek nagy számára való tekintettel a postaigazgatóságoknál e célra külön hivatalok vannak felállítva. A betéti könyvecskéket stb. átvétele és az átvételi elismervény kiállítását a jelentkezés sorrendjében történik meg.

A ravasz pékmester.

(A gyufadoboz, miné döntő bizonyíték.)

Az aradi pékmesterek örömeül szolgáljon ez a kis történet, amit a bucu-restii Universul ma ideérkezett számából vetünk át. Botosánban lakik egy pékmester, akinek lépten-nyomon meggyűlt a baja az ellenőrző bizottságokkal, mert a pékmester volt az a rossz szokása, hogy egy kiló kenyér helyett állandóan csak nyolcvan, vagy kilencven dekát adott a vevőnek. A múlt héten ismét hasonló büncselekményért vonták felelősségre a botosáni törvényszék szigorú bírái. A pékmester kellő felkészültséggel jött a tárgyalásra és mikor megkérdezték tőle a szablonos kérdést, hogy mit tud felhozni védelmére, minden felesleges szószaporítás helyett előszedett zsebéből egy doboz gyufát. Megmutatta a bíróságnak a le-ragasztott címkét, amelyre az volt felírva: — Állami monopólium, 100 szál gyufa. A pékmester aztán felbontotta a dobozt és megszámlolta a gyufákat. Mind össze 90 szál volt benne. A következő lepecsételt dobozban mindössze 75-öt tudott összeszámlálni.

A bíróság elnöke mosolyogva kérdezte a péktől, hogy mi köze van a gyufának az ő bűnéhez. A pékmester ravaszul válaszolta:

— Tetszik látni tekintetes törvényszék, az állam, amelynek valóban példát kellene szolgáltatni az igazság terén,

ugyancsak nem tartja be ígéretét, mert lám nem tudja kellően ellenőrizni személyzetét, hogy elég gyufaszálat rakjanak bele a dobozba. Egyik gyufa vastagabb mint a másik és így kevesebb fér bele a dobozba. Így vagyok én is a személyzetemmel. Hanyag és könnyelmű népség. Örül, ha megspórolja néhány deka lisztnek a kidagasztását. Én nem tehelek róla.

A botosáni bíróságnak megtetszett a pékmester ravasz okoskodása és felmentette az árdragítás vádjától.

LEGUJABB

Kibékülni!

NEWYORK. A washingtoni konferencia amerikai vezetősége megakadályozta, hogy Foch marsall felszólaljon Briand után. Az amerikaiak kifejtették Briand előtt, hogy tanácsos lenne, ha Franciaország kedvező viszonyban lenne Németországgal.

Kun Béla újabb hazugsága.

HAMBURG. Kun Béla a Hamburger Volkszeitungban hazugságoktól hemzsgő kiáltványt tesz közzé, amelyben azt állítja, hogy Románia készülődik Oroszország ellen. Kun Béla azt hazudja, hogy Románia lázasan készülődik a szovjet ellen és felsorolja a román részről állítólag tett katonai intézkedéseket. Természetesen Kun Béla hazugságait senki sem hiszi el.

Kifosztott lakás.

(Amíg a nagyságdék nyaralnak.)

Ma kellett volna tárgyalnia az aradi törvényszéknek Csatos Anna bűnperét. Csatos Anna többszörösen büntetett előéletű cselédleány. A legtöbb házhoz csak azért állt be, hogy lophasson. Majdnem minden gazdáját megkárosította. Legutóbb Vida Ignácnál szolgált. Vidáék nyaralni mentek Püspökfürdőre s egyedül hagyták a cselédet a házban fiukkal, a 16 éves Vida Tiborral. Mikor négy-heti üdülés után hazaérkeztek Aradra, meglepetve konstátálták, hogy a lakásuk csaknem ki van fosztva. A fehérmű szekrény ugyszólván teljesen üresen állt. Az ebédlőből az ezüstművek mind hiányoztak. A nagy szalonszöryeg ugyancsak szállításra készen becsomagolva állott. A cselédleány sehol sem volt, Vida Tibor pedig kétségbeesve mondotta, hogy a leány őt elaltatta és mire felébredt minden eltűnt a lakásból. Csatos Annát nemrégiben egy éjjeli razzia alkalmával elfogták az egyik oradea-marei éjjeli kávéházban és hazatoloncolták Aradra. Mikor kihallgatták, kijelentette, hogy nem tud semmit a Vidáéknál elkövetett lopásról. Ő azért jött el Vidáéktól, mert a nagysága kevés pénzt hagyott otthon ennyivalóra és a fiatal ur állandóan szerelmi ajánlatokat tett neki. A későbbi vallatás során beismerete, hogy Vida Tibor adta ajándékba neki a lakásból elhordott holmikat. Vida Tibor tagadta az ajándékozást és kijelentette, hogy a cselédleány presszionálta, hogy engedje meg a lakásból elvinni a fehérműveket, amelyeket visz

szá fog hozni. A cselédleányt letartóztatták. Ma kellett volna tárgyalnia az ügyet a törvényszéknek, de a tárgyalást elnapolták, mert Vida Tibor jelenleg Clujon levő nagyanyjánál tifuszban fekszik.

Közgazdaság.

Megszűnt a bécsi tőzsde sztrájk.

Megirtuk, hogy a bécsi tőzsde tanács megszavazta a száz aranykoronás tagdíjat és ennek folyamánaként a négy napos sztrájk véget ért. Ma már megindult a forgalom a bécsi tőzsdén. Rengeteg vételi megbízás érkezett a nagybankokhoz és a bankbizományosokhoz. Mai kurzusjelentéseink a következők:

Aradi kurzusok: Márka 70, dollár 145, dinár 1.75, sokol 1.45, magyar korona 0.21, budapesti kifizetés 5.90—6. bécsi kifizetés 39.

Zürichi nyitás: Berlin 185, Newyork 528, Milano 2155, Prága 555, Budapest 55, Zágráb 170, Bucaresti hiányzik, Varsó 16, Bécs 17. lebélyegzett osztrák korona 12.

Budapesti nyitás: Napoleon d'Or 3065, dollár 899, lengyel márka 26, márka 351, lira 3700, osztrák korona 14.5, rubel 59, leu 640, sokol 943, dinár 1150.

Bécsi nyitás: Sokol 7000, dinár 8500, magyar korona 750, dollár 6520, lengyel márka 185, leu 4550, márka 2400.

Zürichi zárlat: Berlin 185, Holland 18825, Newyork 526, London 2102, Páris 2150, Milano 555, Prága 05750, Budapest 170.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 3040, Angol font 3600, dollár 891, francia frank 6300, márka 343, lira 3650, osztrák korona 14.25, rubel 60, lei 640, sokol 941, svájci frank 16800, dinár 1150.

Bécsi zárlat: Sokol 6900, dinár 8400, magyar korona 770, lengyel márka 186, lira 26000, lei 4800, angol font 6550, dollár 45500, francia frank 1240, svájci frank 2380.

Bevonják a lengyel bankjegyeket. A bucu-restii lengyel konzulátus közhírré teszi, hogy a lengyel pénzügyminiszterium rendelete értelmében az I. kibocsátású következő bankjegyeket kivonják a forgalomból: Az 1919. február 15-iki kelettel ellátott szürke színű 100 márkás, az 1918. január 15. kelettel ellátott 500 márkás és az 1919. május 15-iki kelettel ellátott 1000 márkás bankjegyeket. Ezek a bankjegyek 1921. december 15-től kezdődőleg elvesztik érvényüket. A lengyel pénzügyminiszterium és fiókjai 1922. január 15-ig becsereleik a fenti bankjegyeket az új kibocsátású bankjegyekkel. A lengyel konzulátus (Bucuresti Str. Popa Tatu Nr. 57) felvilágosítást nyújt.

Honore de Balzac-tól

II. részben

Gályarabok.

I. rész: 26-án szombat, 27-én vasárnap.
II. rész: 28-án hétfő, 29-én kedd, 30-án szerda 4601

Az Apollóban.

HONORE DE BALZAC-tól
II. részben.

Gályarabok

I. RÉSZ: 26-án és 27-én, szombat, vasárnap
II. RÉSZ: 28., 29., 30. hétfő, kedd, szerda az

APOLLO-ban.

Kötött kabát, garnitúra, harisnya, kesztyű

legnagyobb választékban,
legolcsóbb árakban 11065

Bársonynál

Piata Avram lanco
(Szabadság-ter.) 17.

Per egy aradi ház körül.

(Volt miniszter és aradi bőrkereskedő.)

Irtunk arról a perről, amelyet dr. Suciú János volt miniszter indított Rosenberg Arnold aradi bőrkereskedő és felesége ellen. Rosenberg Arnold és felesége 1916. december 7-én kelt ideiglenes adásvételi szerződéssel megvásárolták dr. Suciú Jánosné és anyja aradi házát 120.000 koronáért. A végleges szerződéskötésre 15 napi hááridőt kötöttek ki. Ezen határidő lejártá előtt dr. Suciú Jánosné és anyja kijelentették, hogy nem kötnek végleges szerződést, mert az ideiglenes szerződés megkötésénél a vevők részéről Rosenberg Arnoldné a férje nevét is aláírta anélkül, hogy ehhez közjegyzői okiratba foglalt meghatalmazása lett volna. E kijelentés folytán per indult meg. A tárgyalás során Suciúék megtámadták az adás-vételi jogügyletet. Az oradea-marei ítélőtáblán a pert Suciúék nyerték meg. A legfelsőbb bíróság azonban megváltoztatta a tábla ítéletét s kimondta, hogy az adás-vételi szerződéshez csak a férj (Rosenberg Arnold) kifogásolhatta volna a közjegyzői okirat hiányát s nem az alperesek. A bekelezési okirat kiadását tehát a Kuria elrendelte. Dr. Suciú Jánosné és anyja perújítással éltek. A királyi táblán most volt a tárgyalás, amelyen Suciú János dr. volt miniszter dr. Andru Szevér és Simonca György dr. ügyvédek képviselték a feleket. Miután Suciú János dr. nem terjesztette be előkészítő iratát, a törvényszék ítéletét s az ez ellen beadott fellebbezést, ennek 30 nap alatti beadására haladékos kapott. A per alatt levő s 120.000 koronáért eladott ház mai értéke 500.000 lei.

A szerkesztésért:

KÁROLY JÓZSEF

telef. 11065

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó felelősséggel

Bécsi Mihályné

szül. Iván Kornélia
elhunyt alkalmából temetésén megjelentek, ravatalára koszorút és csokrokat helyeztek, ezúton mond hálás köszönetet.

Bécsi Mihály mint férj és a gyászoló család.

4599

Apró hirdetések.

Judnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 75 bani.

Vastagabb betűvel 1 lei 50 bani.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szögig 7 lei 50 bani.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„LEGÉNYBUCSU” „Bárócza” „Visszonozni” „Megerítés” „Szóke” „Thais” levele van Wallinger hirdetőjében. 11248

Lakás.

ELCSERÉLNÉM a város közelében levő két szobás lakásomat vízvezeték és villanyvilágítással, a Bul. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) közelébe eső, hasonló lakással a költségek megtérítése mellett. Értekezhetni Reisz Testvérek húscsarnoka. Bul. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér.) 4598

Alkalmazás.

FEHÉRNEMŰJAVÍTÁST vállalok. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11249

KADÁRSEGÉD felvétetik havi fizetéssel Reusz ecetgyárban Bulev. Regele Ferdinand 12. 4600

MOSÓNÉNAK ajánlkozik uri házakhoz szorgalmas asszony. Címe Wallinger hirdetőjében. 11249

PERFECT KÖNYVELŐ, gépiró- és gyorsírónő sok évi gyakorlattal állást keres. Vidékre megy. Címe Wallinger hirdetőjében. 11249

FIATAL fűszerkereskedősegéd állást keres vidékre is megy. Cím a kiadóhivatalban. 4594

JOBBS CSALÁDZÓL VALÓ LEÁNY gyermek mellé vagy házikisasszony-nak ajánlkozik. Jó bánásmódra reflektál. Cím a kiadóban. 4593

MÉRLEGGÉPES könyvelő január 1-séi belépésre helybéli iparvállalat részére keresetlik. Ajánlatok referenciákkal Kelet hírlapirodában adandók le. 11195

AKAR KERESNI? Keresse fel a Szépművészeti Szalon Str. Eminescu 29. (Deák Ferenc-utca) Ortuay-palota. Műtárgyakat képeket szobrokat, szőnyegeket, porcellánokat, butorokat modern dísz tárgyakat, ezüstöket a legmagasabb árban veszünk. Telefon 333. 11391

Vétel és eladás.

ELŐSZOBA garderoab szekrényt keresek megvételre. Címeket Kelet hírlapirodába kérek 11415

EGY finom hangú régi hegedű és egy cselló eladó. Cím Kelet hírlapiroda. 11415

STRÁFKOCSI egy lóra való jókarban megvételre kerestetik Str. Alexandrescu (Borcsényi-utca) 39. 4595

ELADÓ egy Benz-gyártmányú hatüléses 8-20. HP. autó Bővebbet Wallinger hirdetőjében. 11249

VEHET, eladhat, cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket szobrokat szőnyegeket porcellánokat antik butorokat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortuay-palota. Bekapcsolj telefon 333. szám. 11031

UJ BUTOROK részletek legelőnyösebb áron beszerezhetők Garai butorüzletében Strada Banatului (Asztalos Sándor-utca) 5. 3841

EGÉSZEN új szilkszőnői bunda nagy gallérral eladó. Bul. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 24. I. 4558

KARÁCSONY előtt a legmagasabb árban veszek játékokat, ezüstöt, szőnyeget, jappán vázakat, régi és modern porcellánokat Salon Artistique Fischer Eliz-palota. 11050

Üzletek.

STR. EPISCOPUL D. RADU (Magyar-utca) 10. szám alatt levő vendéglő lakással együtt átadó. 4579

GYÓGYSZERTÁR igen gazdag sváb faluban sürgősen el- vagy bérbé adó. Cím a kiadóhivatalban. 4589

Ellátás.

URICALÁDNÁL uriasasszony vagy leány lakást és teljes ellátást kaphat. Cím a kiadóban. 4592

Különféle.

FEHÉRNEMŰ- és ruhavarrást jutányos ártért vállalok. Zongorát bérbé keresek. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11248

EZERJÓFÚ gyomorféltér, pártatlan kezelése szer gyomor és bél bántalmak, vágytalanság, hányinger, fejfájottság, emésztési zavaroknál Dr. Földes György orvosgyezertár Aradon. 10941

APRÓHIRDETÉSEKET az Aradi Közlöny részére felvesz Wallinger István hirdetésfelvételi irodája Str. S. Brancovici (Lázár Vilmos-utca). „Kelet” hírlap-elárusító és hirdetés felvevő iroda Str. Alexandri (Salacz-utca) 1. Házirányítóság Str. Eminescu (Deák F-utca) 2. és Mandi, Bulevardul Regele Ferdinand L (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírtízet. Szírmá adásvételi irodája, Strada Tribunalu Axente (Damjanich-utca.) 14.

FIGYELEM!!!

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönséggel és jóbarátaimmal tudatni, hogy a jóhírnévnek örvendő

„ZÖLDKOSZORU” vendéglőmben minden pénteken halesztélyt szombaton és vasárnap pedig disznótoros vacsorát adok. Tisztán kezelt hegyaljai borok jutányos ártért kaphatók.

Szolid árak pontos kiszolgálás!!! A n. é közönség szives pártfogását kéri.

Jacob LOVASBERÉNYI Jakab vendéglős Str. Sarbeasca (B. Koszoru-utca) 1. szám. 11249

Kereskedők figyelmébe!!!

Kiváló minőségű flaneling-ujdonsgok érkeztek 11416

Sternheim Marcel

Állando szortirozott raktár

ceghez, ARAD, strada Consistoriului (Batthyany-utca) 32. szám.

Wechsler & Steiner, WIEN,

térfl fehérműgyár lerakata.

Hirdetmény.

Micalaca község volt urbéresei tulajdonát képező Maros kavics porond ahol mindenféle homok és kavics található — 1922. évre kitermelésre hazzerbérbe adatik. Közlelbbi föltételek Micalaca község házánál, ahol az árverés 1921. évi december hó 10-én délelőtt 10 órakor tartatik meg.

Micalaca la 24. nov. 1921. 4591

Iota Panada,

urb. emök.

ELVESZETT

november 22-én az esteli román előadás kezdete előtt a színházi előcsarnok bal oldali ruhafiókából egy hosszú fekete városi bunda, nutrin béléssel és szilkszőnői gallérral, Dr. T. L. monogrammal és Mártis és Pák cég vignetájával. Nyomra vezető magas jutalomban részesül.

A Steaua Romana

keres szonnali bel-péere központi fizetéshez Cămpinában, esztérge, vas- és öntő-munkásokat jó fizetés mellett. Ajánlatok

4597
a Steaua Romana
igazgatóságához Cămpina küldendők.

Magyar film

az V. osztály

Diaktörténet 4 felv. Főszerepben LOTH ILA-val.
26-án és 27-én, szombaton és vasárnap:

az URANIA-ban.